

LOYIHA MUVAFFAQIYATIGA KORPORATIV MADANIYATNING
TA'SIRI

*O'zbekiston Resublikasi Bank Moliya
Akademiyasi 2-kurs tinglovchisi
Ergasheva Nargiza Hamidulla qizi*

Annotatsiya. Mazkur maqolada korporativ madaniyat tushunchasi, uning asosiy tarkibiy qismlari va loyiha boshqaruviga ko'rsatadigan ta'siri tahlil qilingan. Korporativ qadriyatlar va ijtimoiy-psixologik muhitning loyiha ishtirokchilari faoliyatiga, ularning motivatsiyasi va samaradorligiga qanday ta'sir qilishi ochib berilgan. Shuningdek, muvaffaqiyatli loyiha boshqaruvi uchun sog'lom korporativ madaniyat muhitini shakllantirish zarurligi asoslab berilgan. Maqolada ilmiy nazariyalar bilan birga amaliy tavsiyalar ham bayon etilgan.

Kalit so'zlar: korporativ madaniyat, loyiha boshqaruvi, tashkilot qadriyatlari, ish muhit, loyiha samaradorligi, yetakchilik, kommunikatsiya, jamoaviy ish.

Abstract. This article analyzes the concept of corporate culture, its main components and its impact on project management. It is revealed how corporate values and the socio-psychological environment affect the activities of project participants, their motivation and effectiveness. It is also justified by the need to form a healthy corporate culture environment for successful project management. The article outlines practical recommendations along with scientific theories.

Keywords: corporate culture, project management, organizational values, work environment, project efficiency, leadership, communication, teamwork.

Kirish

Korporativ madaniyat — bu tashkilotdagi qadriyatlar, an'analar, norma va ishonchlar tizimi bo'lib, u xodimlarning xulq-atvori va qaror qabul qilish jarayoniga bevosita ta'sir qiladi. U har qanday loyiha boshqaruvida muhim o'rin tutadi, chunki

tashkilot ichidagi munosabatlar, yetakchilik uslubi va kommunikatsion muhit loyiha jamoasining samaradorligini belgilaydi.

Bugungi kunda korporativ madaniyatning ahamiyati dunyo miqyosida keng tan olinmoqda. Zamonaviy tashkilotlar, ayniqsa, murakkab va ko'p bosqichli loyihalarni amalga oshirayotgan kompaniyalar uchun korporativ madaniyatning shakllanishi va rivojlanishi hal qiluvchi omil hisoblanadi. Korporativ madaniyatning yaxshi rivojlanishi tashkilot ichida ochiq muloqotni rag'batlantiradi, xodimlar orasidagi o'zaro hurmat va ishonchni mustahkamlaydi hamda barcha ishtirokchilarning umumiy maqsadlarga yo'naltirilganligini ta'minlaydi. Bu esa o'z navbatida loyihalarning sifatli va samarali bajarilishiga zamin yaratadi.

O'zbekiston Respublikasi uchun ham korporativ madaniyatning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Davlatimiz rahbariyati tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar, jumladan, 2018-yil 28-dekabrda PQ-4087-sonli qaror va 2020-yil 3-noyabrda PF-6096-sonli Farmon ham korporativ madaniyat va boshqaruv prinsiplarini loyihalarni samarali boshqarish va amalga oshirishning muhim omili sifatida belgilab berdi. Ushbu me'yoriy-huquqiy asoslar orqali tashkilotlar ichki muhitni yaxshilash, xodimlar motivatsiyasini oshirish va boshqaruv samaradorligini kuchaytirish vazifalari belgilangan.

Yaxshi rivojlangan korporativ madaniyat loyiha ishtirokchilari o'rtasida ochiq muloqotni, o'zaro hurmatni va umumiy maqsadlarga yo'naltirilganlikni ta'minlaydi. Bunday muhitda xodimlar o'z g'oyalari bilan bimalol o'rtoqlasha oladi, mas'uliyatli qarorlar qabul qiladi va yuqori motivatsiyada ishlaydi. Aksincha, kuchsiz yoki notinch korporativ madaniyat loyiha muvaffaqiyatsizligiga olib kelishi mumkin — bu holatda mojarolar ko'payadi, jamoada ishonchsizlik yuzaga keladi va loyiha maqsadlariga erishish qiyinlashadi.

Birinchidan, ijobiy korporativ madaniyat tashkilot a'zolarini yagona maqsad va vazifalar atrofida birlashtiradi. Bu esa loyiha samaradorligini oshiribgina qolmay, balki jamoaviy mehnatni ham rag'batlantiradi. Xodimlar o'zaro ishonch va hurmat asosida ishlagan sharoitda ular loyiha umumiy manfaatlari uchun o'z

imkoniyatlarini to'liq safarbar etishadi. Natijada loyiha belgilangan muddatda va sifatli bajariladi.

Ikkinchidan, tashkilotdagi madaniyat xodimlarning motivatsiyasiga bevosita ta'sir qiladi. Mehnat natijalari qadrlanadigan, xodimlar fikrlariga e'tibor qaratiladigan va yaxshi natijalar rag'batlantiriladigan korporativ muhitda ishchilar o'zlarini yanada ishtiyoq bilan loyihaga bag'ishlaydilar. Natijada ularning ijodiy salohiyati, tashabbuskorligi va javobgarligi oshadi, bu esa loyiha muvaffaqiyatiga sezilarli ta'sir qiladi.

Uchinchidan, korporativ madaniyat jamoada konstruktiv kommunikatsiya va ochiq muloqotning shakllanishiga yordam beradi. O'zaro munosabatlarda shaffoflik va ochiqlik mavjud bo'lgan joyda xatolar va muammolar tezkor aniqlanadi hamda samarali hal qilinadi. Bunday madaniyat tashkilotga risklarni boshqarishda, vazifalarni aniq belgilashda va muammoli vaziyatlarni oldindan ko'ra olishda yordam beradi.

To'rtinchidan, korporativ madaniyat xodimlarning tashabbuskorligi va innovatsiyalarga ochiqligini rag'batlantiradi. Innovatsion muhit yaratilganda loyihalarni amalga oshirishda yangi yechimlar va g'oyalar paydo bo'ladi, bu esa raqobatbardoshlikni ta'minlaydi. Xodimlar yangi fikrlarni ilgari surishga, yangi yondashuvlarni sinab ko'rishga qo'rqmasalar, bu loyiha samaradorligini oshirib, kompaniyaga qo'shimcha imkoniyatlar ochib beradi.

Shu bilan birga, kuchli korporativ madaniyat tashkilotning tashqi imijini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Loyiha muvaffaqiyatli amalga oshirilishi orqali tashkilotning obro'si ko'tariladi va bu o'z navbatida mijozlar va hamkorlar bilan munosabatlarni mustahkamlaydi. Shuningdek, yuqori malakali mutaxassislarni jalb qilish uchun ham yaxshi korporativ madaniyat zarurdir. Mutaxassislar ijobiy muhitga ega bo'lgan tashkilotlarda faoliyat olib borishni afzal ko'radilar.

Shuningdek, loyiha boshqaruvida madaniyatning muhim jihati bu o'zgarishlarga moslashuvchanlikdir. Moslashuvchan va innovatsion yondashuvga ega korporativ madaniyatga ega tashkilotlar yangi texnologiyalarni, strategiyalarni tez

qabul qiladi va ularni amaliyotga tatbiq eta oladi. Bu esa loyihalarning raqobatbardoshligi va sifatini oshiradi.

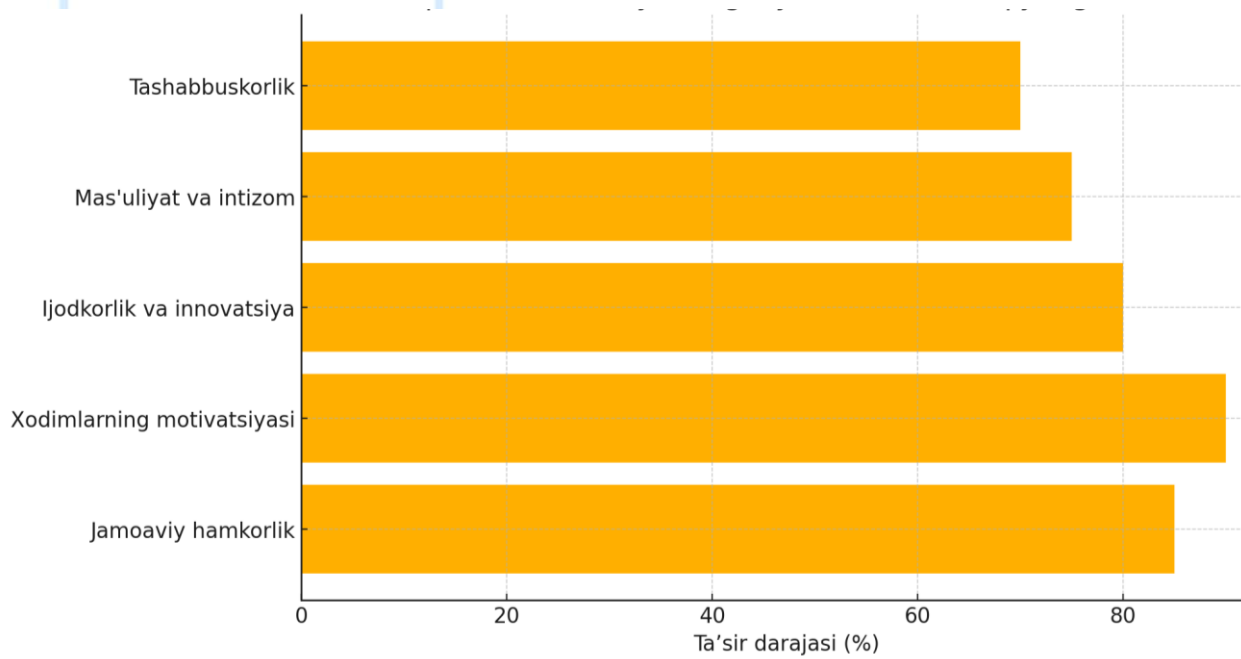
Loyihalar muvaffaqiyatiga korporativ madaniyatning ta'siri masalasi zamonaviy menejment va boshqaruv fanlarida dolzarb hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-dekabrdagi PQ-4087-sonli "O'zbekiston Respublikasida investitsiya va infratuzilma loyihalarini amalga oshirishni jadallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori va 2020-yil 3-noyabrdagi PF-6096-sonli "Davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini oshirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni bu boradagi me'yoriy-huquqiy asoslarni mustahkamlagan.

Mazkur normativ hujjatlar loyihalarni samarali boshqarish va amalga oshirishda korporativ madaniyat va boshqaruv prinsiplarining ahamiyatini alohida ta'kidlaydi. Korporativ madaniyat loyihalarning o'z vaqtida, sifatli va samarali bajarilishini ta'minlash, shuningdek, tashkilot ichidagi xodimlarning motivatsiyasi va hamkorligini oshirish uchun muhim omil sifatida belgilangan. Shu sababli, bugungi kunda loyihalar muvaffaqiyatini ta'minlashda korporativ madaniyatning rolini chuqurroq tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash va takomillashtirish yo'llarini ishlab chiqish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Loyihalar muvaffaqiyatiga korporativ madaniyatning ta'siri masalasi zamonaviy menejment va boshqaruv fanlarida dolzarb hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-dekabrdagi PQ-4087-sonli "O'zbekiston Respublikasida investitsiya va infratuzilma loyihalarini amalga oshirishni jadallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori va 2020-yil 3-noyabrdagi PF-6096-sonli "Davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini oshirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni bu boradagi me'yoriy-huquqiy asoslarni mustahkamlagan.

Mazkur normativ hujjatlar loyihalarni samarali boshqarish va amalga oshirishda korporativ madaniyat va boshqaruv prinsiplarining ahamiyatini alohida ta'kidlaydi. Korporativ madaniyat loyihalarning o'z vaqtida, sifatli va samarali

bajarilishini ta'minlash, shuningdek, tashkilot ichidagi xodimlarning motivatsiyasi va hamkorligini oshirish uchun muhim omil sifatida belgilangan. Shu sababli, bugungi kunda loyihalar muvaffaqiyatini ta'minlashda korporativ madaniyatning rolini chuqurroq tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash va takomillashtirish yo'llarini ishlab chiqish dolzarb vazifa hisoblanadi.

1-rasm. Korporativ madaniyatning loyihalar muvaffaqiyatiga ta'siri

Ushbu diagrammada korporativ madaniyatning loyihalar muvaffaqiyatiga ta'sir qiluvchi asosiy omillari tasvirlangan. Xalqaro tajribaga ko'ra, jamoaviy hamkorlik va xodimlarning motivatsiyasi eng yuqori ta'sirga ega bo'lib, ijodkorlik, innovatsiyalar hamda tashabbuskorlik ham loyihalarning samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Korporativ madaniyatning bu jihatlarini rivojlantirish orqali O'zbekistonda ham loyihalar samaradorligini oshirish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, korporativ madaniyat nafaqat ichki muhitni shakllantiradi, balki loyihalarning rejalashtirilishi, bajarilishi va monitoringi jarayonlarida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu sababli, muvaffaqiyatli loyiha boshqaruvi

uchun kuchli, aniq belgilangan va qo'llab-quvvatlanadigan korporativ madaniyatni shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, korporativ madaniyat nafaqat ichki muhitni shakllantiradi, balki loyihalarning rejalashtirilishi, bajarilishi va monitoringi jarayonlarida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu sababli, muvaffaqiyatli loyiha boshqaruvi uchun kuchli, aniq belgilangan va qo'llab-quvvatlanadigan korporativ madaniyatni shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Takliflar:

- Korporativ madaniyatni rivojlantirish uchun doimiy treninglar va seminarlar tashkil qilish.
- Loyiha boshqaruvi jarayonlarida ochiq muloqot va shaffoflikni kuchaytirish.
- Xodimlarning tashabbuskorligini rag'batlantiruvchi mexanizmlarni ishlab chiqish.
- Korporativ qadriyatlarni ichki me'yoriy hujjatlar bilan mustahkamlash.
- Xalqaro ilg'or tajribalarni tizimli o'rganish va joriy etish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-dekabrdagi PQ-4087-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 3-noyabrdagi PF-6096-sonli Farmoni.
3. Cameron K.S., Quinn R.E. "Diagnosing and Changing Organizational Culture". Jossey-Bass Publishers, 2018.
4. G'afurov U.V. "Menejment asoslari". Toshkent, Iqtisod-moliya, 2019.
5. Hofstede G., Hofstede G.J., Minkov M. "Cultures and Organizations: Software of the Mind". McGraw-Hill Education, 2010.
6. Karimov I.A. "O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida". T.: O'zbekiston, 2016.

7. Robbins S.P., Judge T.A. "Organizational Behavior". Pearson Education, 2019.
8. Schein E.H. "Organizational Culture and Leadership". Jossey-Bass Publishers, 2017.
9. Trompenaars F., Hampden-Turner C. "Riding the Waves of Culture: Understanding Diversity in Global Business". Nicholas Brealey International, 2012.
10. Umarov A.A. "Korporativ boshqaruv nazariyasi va amaliyoti". Toshkent, Fan va texnologiya, 2020.